

Inledning

Språklagen som trädde i kraft i början av år 2004 ålägger tvåspråkiga kommuner att betjäna invånarna på finska och svenska och ska både i sin service och i annan verksamhet utåt visa att de använder båda språken. Lagen utgår från att myndigheterna i sin verksamhet självmant ska se till att de språkliga rättigheterna förverkligas i praktiken. Enligt språklagen är en stad tvåspråkig om minst 8 % av invånarna eller 3 000 invånare är svenskspråkiga. Vanda hade 5 272 invånare med svenska som modersmål 31.12.2025 (2,1 %). I och med detta räknas Vanda officiellt som en tvåspråkig stad.

Uppdraget och arbetsgruppens sammansättning

I Vanda stads strategiska mål för 2012 skrevs det in att ett tvåspråkighetsprogram skulle utarbetas. Stadsstyrelsen godkände det första tvåspråkighetsprogrammet 28.1.2013 § 8 och det andra tvåspråkighetsprogrammet 14.2.2022. Uppdateringen av tvåspråkighetsprogrammet sammanföll och korrelerade med justitieministeriets förnyande av nationalspråksstrategin. Målet med det nya tvåspråkighetsprogrammet var att beskriva nationalspråkens ställning i kommunen och fastställa arbetssätt för de kommande fyra åren för att förverkliga språklagens krav och följa nationalspråksstrategin.

Vanda stads strategi för år 2026–2029 färdigställdes med en viss fördröjning, vilket ledde till att också processen för förnyandet av tvåspråkighetsprogrammet sköts upp. I processen för den nya strategin konstaterade stadsdirektör Pekka Timonen att staden har för många program för att de ska kunna förverkligas kvalitativt och genomsyras av stadsstrategin. Därför beslöts att tvåspråkighetsprogrammet i fortsättningen går under benämningen tvåspråkighetsplan. Också uppföljningen och styrningen av tvåspråkighetsarbetet i staden ändrades (Pekka Timonen 5.8.2025 (VD/5392/00.01.02.06/2025)).

Från 1.1.2025-4.8.2025 bestod tvåspråkighetsarbetsgruppen av följande personer:

- Anders Vikström, direktör för svenskspråkig service, verksamhetsområdet för fostran och lärande, ordförande
- Nicole Majström, koordinator för svenskspråkig service, verksamhetsområdet för fostran och lärande, sekreterare
- Markus Hammarström, säkerhetschef, representant för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft
- Milja Inkeroinen, interaktionsexpert, representant för stadsmiljöns verksamhetsområde.
- Heli-Kaarina Degerman, utbildningschef, representant för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd.

- Ann-Mari Berlin, kommunikationsplanerare för flerspråkig kommunikation, representant för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft.
- Anna Pietelin, kommunikationsplanerare, representant för verksamhetsområdet för fostran och lärande.

Arbetsgruppen sammanträdde en gång, 25.8.2025. Försök att sammanträda tidigare hade gjorts, men en tillräckligt bred representation var svår att uppnå.

Stadsdirektören beslöt 5.8.2025 (VD/5392/00.01.02.06/2025) att för övervakningen av och genomförandet av tvåspråkighetsplanen och -arbetet utses en styrgrupp och en arbetsgrupp.

Tvåspråkighetsplanens styrgrupp, med 1 representant i beslutsfattande position per verksamhetsområde samt 2 kommunikationsplanerare och 1 sekreterare, har som uppgift att

- övervaka genomförandet av Vanda stads tvåspråkighetsplan
- övervaka utvecklingen av språktjänster på nationell nivå
- rapportera årligen till stadsstyrelsen, som enligt tvåspråkighetsplanen ansvarar för genomförandet, utvecklingen och uppföljningen av planen.
- fatta beslut om god praxis som ska genomföras på stadsnivå.

Styrgruppen för Vanda stads tvåspråkighetsplan bestod år 2025 av

- Ledningsgruppen för verksamhetsområdet för fostran och lärande 19.8.2025 § 7
Anders Vikström, direktör för svenskspråkig service, verksamhetsområdet för fostran och lärande, ordförande,
Nicole Majström, koordinator för svenskspråkig service, verksamhetsområdet för fostran och lärande, sekreterare,
Anna Pietelin, kommunikationsplanerare, verksamhetsområdet för fostran och lärande, medlem.
- Ledningsgruppen för stadsmiljöns verksamhetsområde 27.08.2025 § 5
Anna Sarikaya, ledande arkitekt inom detaljplanering, representant för stadsmiljöns verksamhetsområde,
- Ledningsgruppen för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft 19.8.2025 § 5
Mari Kalmari, kommunikationsdirektör, representant för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft,
Lena Rusanen, förvaltningsdirektör, representant för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft,
Ann-Mari Berlin, kommunikationsplanerare för flerspråkig kommunikation, representant för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft.
- Ledningsgruppen för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd 19.8.2025 § 8
Heli-Kaarina Degerman, utbildningschef, representant för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd.

Styrgruppen sammanträdde en gång under året, 14.11.2025.

Tvåspråkighetsplanens arbetsgrupp, med 1 representant på sakkunnignivå per verksamhetsområde samt 2 kommunikationsplanerare och 1 sekreterare, har som uppgift att:

- koordinera genomförandet av Vanda stads tvåspråkighetsplan
- aktivt främja målen i stadens tvåspråkighetsplan
- följa utvecklingen av språktjänsterna lokalt
- underrätta vederbörande instanser om uppdagade brister och lägga fram förslag inriktade på en förbättring av beredskapen för språklig service,
- bereda och sammanställa information till stadsstyrelsens rapport. Stadsstyrelsen ansvarar för genomförandet, utvecklingen och uppföljningen av tvåspråkighetsplanen.
- söka efter och lyfta fram god praxis inom olika verksamhetsområden, så att man på stadsnivå kan dela med sig av eller införa god praxis.

Arbetsgruppen för Vanda stads tvåspråkighetsplan bestod år 2025 av följande medlemmar

- Ledningsgruppen för verksamhetsområdet för fostran och lärande 19.8.2025 § 7
Nicole Majström, koordinator för svenskspråkig service, verksamhetsområdet för fostran och lärande, ordförande,
Frida Hellström, servicesekreterare, verksamhetsområdet för fostran och lärande, sekreterare,
Anna Pietelin, kommunikationsplanerare, verksamhetsområdet för fostran och lärande, medlem.
- Ledningsgruppen för stadsmiljöns verksamhetsområde 27.08.2025 § 5
Milja Inkeroinen, interaktionsexpert, representant för stadsmiljöns verksamhetsområde.
- Ledningsgruppen för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft 19.8.2025 § 5
Sam Lindberg, webbdesigner, representant för verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft,
Ann-Mari Berlin, kommunikationsplanerare för flerspråkig kommunikation, verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft, medlem.
- Ledningsgruppen för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd 19.8.2025 § 8
Edith Lignell, kulturproducent, representant för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd.

Arbetsgruppen sammanträdde en gång, 10.11.2025.

Samarbete med svenska kommittén

Koordinatorn för svenskspråkig service har informerat tvåspråkighetsarbetsgruppen om ärenden som tagits upp på svenska kommitténs möten och även informerat svenska kommittén om stadens tvåspråkighetsarbete. Dessutom har Svenska kommitténs tankar om

tvåspråkighetsarbetet i samband med den nya strategin behandlats på Svenska kommitténs sammanträde 26.11.2025. På sammanträdet presenterade direktören för svenskspråkig service Anders Vikström aktuellt inom stadens tvåspråkighetsarbete.

Samarbete med Vanda och Kervo välfärdsområde

Arbetsgruppen sammanträdde en gång, 25.8.2025, och till sammanträdet kallades specialsakkunnig Tea Brusas från Vanda och Kervo välfärdsområde för att trygga informationsgången om nationalspråkens ställning mellan kommunen och Vanda och Kervo välfärdsområde. Brusas deltog även i styrgruppens sammanträde 14.11.2025.

Koordinatorn för svenskspråkig service deltog även i välfärdsområdets tvåspråkiga seminarium för språktjänster 24.11.2025.

På svenska kommitténs samtliga sammanträden behandlas aktuellt från välfärdsområdet.

Genomförandet av tvåspråkighetsprogrammet

Nedan beskrivs hur åtgärderna i tvåspråkighetsprogrammet har genomförts. Åtgärdernas grad av genomförande beskrivs genom kategoriseringen: förverkligades, förverkligades delvis och förverkligades inte.

I tvåspråkighetsprogrammet ingår 31 åtgärder varav 4 åtgärder gällde verksamhetsområdet för social- och hälsovård, som tillhörde stadens verksamhet endast år 2022. 27 åtgärder från tvåspråkighetsprogrammet hade planerats genomföras under år 2025, varav 15 förverkligades, 11 förverkligades delvis och 1 förverkligades inte. Under hela perioden 2022–2025 förverkligades 18 mål helt, 12 mål förverkligades delvis och 1 mål förverkligades inte.

Gemensamma åtgärder i tvåspråkighetsprogrammet

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
Alla översättningar språkgranskas (vilket leder till en jämn kvalitet på översättningar)	En kartläggning gjordes, men konstaterades år 2025 att nya granskningar behövs med AI som verktyg för översättningar.	X		
De digitala tjänsternas tillgänglighet på de båda inhemska språken tryggas	Alla digitala tjänster fungerar inte på svenska, bland annat prenumeration av nyhetsbrev.		X	

Verksamhetsområdenas åtgärder från tvåspråkighetsprogrammet: Bra service som utgår ifrån invånarna

Verksamhetsområdet för fostran och lärande

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
De finskspråkiga vårdnadshavarna som har barn i svenskspråkiga enheter tas bättre i beaktande	Webbsidorna granskas kontinuerligt och kriskommunikation sker på minst svenska och finska, men i övrigt har inga specifika satsningar gjorts.	.	X	
Språkbadsverksamheten i Vanda utvecklas	Arbetsgruppen för språkbadsverksamheten sammanträder minst 2 gånger per år. Särskilt under år 2025 har språkbadsverksamheten lyfts fram i kommunikationen.	X		
Samarbetet mellan svensk- och finskspråkiga enheter ökar	Enheterna som kunde samarbeta mera har utretts och en del samarbete sker, men mera kunde göras. I samband med att daghemmet Silva ska byggas sker nytt samarbete.	X		

Stadskulturens verksamhetsområde

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
Anordnande av tvåspråkiga evenemang inom biblioteksservicen, kulturservicen, kundservicehelheten, kommunikationen och musikinstitutet i samarbete med olika aktörer	Exempel på evenemang: • Luciakröning och övriga uppträdanden (av musikinstitutet, främst svenskspråkiga evenemang) • Halloween – elevmatiné (sve.) • Klingande julmarknad (2-spr) • Klingande huset (2-spr.) • Vårkonsert (sve.) • Skaka teatern konserter (2-spr.)	x		
Marknadsföring av de svenskspråkiga evenemangen även till finskspråkiga	Marknadsföring har skett inom alla serviceområden i olika kanaler (bl.a. via evenemangskalendern, invånartidningen och sociala media).	x		

Stadsmiljöns verksamhetsområde

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
Felöversatta skyltar åtgärdas	När verksamhetsområdet får felöversättningar till kännedom korrigeras skyltarna och nya skyltar görs på finska och svenska.	X		

Verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
Den svenskspråkiga kommunikationen ökar i stadens alla kanaler	Antalet översatta webbsidor har ökat och också svenskspråkiga inlägg på sociala media och i övriga kanaler har ökat.	x		
Flaggor eller liknande som avslöjar språkkunskaper kan användas i stadens fastigheter och av kundbetjäningsspersonal	Ett försök med affischer där personal som kan svenska framkommer gjordes, men det var inte en fungerande lösning. Användning av pins skedde bl.a. inom biblioteken, men ingen gemensam lösning hittades.		x	
I stadsledningens officiella tal finns också en svenskspråkig del	Det erbjöds möjligheter till tvåspråkiga tal, men alla tal genomfördes inte på finska och svenska. Förverkligades åren 2022-2024.		x	
Det görs klara och tydliga integrationsstigar på svenska i Vanda	Det är möjligt att integreras på svenska och ansvarspersoner inom olika verksamheter är utsedda, men tydliga stigar har inte gjorts.		x	

Social- och hälsovårdens verksamhetsområde (gällde 2022)

Mål	Kommentarer/ åtgärder	Förverkligad es	Förverkliga des delvis	Förverkligad es inte
Det samlas in feed-back om såväl de svenskspråkiga som de finskspråkiga vårdtjänsterna	Kunderna hade möjlighet att ge respons också på svenska och det berörde hela verksamhetsområdets tjänsteproduktion.	X		
Det ordnas informationstillfällen om hur den svenskspråkiga och den finskspråkiga servicen ordnas i det nya välfärdsområdet.	Det ordnades ett informationstillfälle om den svenskspråkiga servicen för tvåspråkighetsarbetsgruppen och svenska kommittén 16.2.2022, men informationstillfällen för övriga målgrupper ordnades av Vanda och Kervo välfärdsområde. Om den finskspråkiga servicen ordnades flera informationstillfällen med olika målgrupper.		X	

Verksamhetsområdenas åtgärder från tvåspråkighetsprogrammet: Blomstrande stadscentrum

Verksamhetsområdet för fostran och lärande

Mål	Kommentarer/ åtgärder	Förverkligade s	Förverkligade s delvis	Förverkligade s inte
Samarbetet mellan den finsk- och svenskspråkiga ungdomsverksamheten ökar (inkluderar Stadskulturens verksamhetsområde)	Det gjordes en grundlig kartläggning av den svenskspråkiga ungdomsverksamheten och den svenskspråkiga ungdomsverksamheten och flyttades administrativt till det finskspråkiga ungdomsarbetet och samarbetet har ökat.	X		
Mårtensdals bildningsrum blir centrum för	En plan för samarbete inom ungdomsarbetet i Mårtensdals	X		

svenskspråkig verksamhet för invånarna i västra Vanda. Ungdomstjänsterna och tredje sektorn ordnar verksamhet på svenska i byggnaden.	bildningsrum skapades och de berörda aktörerna träffas varje termin. Det ordnas verksamhet på svenska för unga av olika aktörer. Det ordnas också verksamhet på svenska för olika målgrupper.			
Service på både finska och svenska tryggas i stadscentrens enheter	Alla stormråden erbjuder inte direkt svenskspråkig service, men den är tryggad i de storområden som har förhållandevis många svenskspråkiga invånare som Dickursby och Myrbacka. Service på finska är tryggad i alla storområden genom storområdesvisa ledningsgrupper.		X	

Stadskulturens verksamhetsområde

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
Anordnande av tvåspråkiga evenemang i stadscentren, speciellt inom biblioteksservicen, kulturservicen, kundservicehelheten, kommunikationen och musikinstitutet	Exempel på evenemang: • Luciakröning och övriga uppträdanden (av musikinstitutet, främst svenskspråkiga evenemang) • Halloween – elevmatiné (sve.) • Klingande julmarknad (2-spr) • Klingande huset (2-spr.) • Vårkonsert (sve.) • Skaka teatern konserter (2-spr.)	x		

Stadsmiljöns verksamhetsområde

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades	Förverkligades
-----	----------------------	----------------	----------------	----------------

			delvis	inte
Det försäkras att det i stadscentren finns information och namn synligt på både finska och svenska	Information och kommunikation behandlas i de storområdesvisa ledningsgrupperna. Dessutom fungerar tvåspråkighetsprogrammet som en riktlinje för kommunikation på finska och svenska i staden.	X		
Det skapas en skyltnings- och informationsplan för att se till att de svenskspråkiga översättningarna är korrekta och att den svenskspråkiga informationen stämmer	När verksamhetsområdet får fel till kännedom korrigeras felen och nya skyltar görs på finska och svenska.			X

Verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
Invånarevenemang som hålls i stadscentren ordnas så att en del av programmet går på svenska	Alla invånartillfällen har inte haft en svenskspråkig programpunkt.		X	

Social- och hälsovårdens verksamhetsområde

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
Service på både finska och svenska tryggas i synnerhet i stadscentrens enheter	Tillgången till svenskspråkiga och finskspråkiga tjänster tryggs genom lagen för hela tjänsteproduktionen.	X		

Verksamhetsområdenas åtgärder: Meningsfullt arbete genom effektivt ledarskap

Verksamhetsområdet för fostran och lärande

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
-----	----------------------	----------------	-----------------------	---------------------

Samarbetet mellan den finska språkundervisningens och den svenska språkundervisningens lärare utvecklas	Enheterna som kunde samarbeta mera har utretts, men samarbeten har inte inletts ännu.		x	
Konceptet för tvåspråkiga fortbildningsdagar för personalen utvecklas	Konceptet prövades men utvecklades inte märkbart. Definitionen för tvåspråkig utbildning förblev diffus vad gäller i vilken utsträckning båda språken används.		X	
Verksamhetsområdets personal uppmuntras och uppmuntrar varandra att använda sina språkkunskaper i finska och svenska	Bland annat gemensamma kaffepauser på svenska har ordnats och fortbildningar på båda språken har erbjudits.	X		

Stadskulturens verksamhetsområde

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
Språkkurser och diskussionstillfällen på svenska ordnas för personalen	Behov av fortbildningskurser utreds Musikinstitutet har egna svenskspråkiga lärarmöten på den svenska sidan 3–4 gånger/år Egen svenskspråkig diskussionsgrupp för pedagogiska och praktiska saker Finskspråkiga elever och deras lärare bjuds in och uppträda i de svenskspråkiga evenemang som fungerar som språkdusch. Bibliotekets språkkafé är öppen för personalen.	X		

--	--	--	--	--

Stadsmiljöns verksamhetsområde

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
Regelbundna diskussionstillfällen på svenska fortsätts att ordnas för personalen	Diskussionstillfällen på svenska för personalen ordnades under åren 2022–2025 främst online, men en träff ordnades också ansikte mot ansikte.	x		
Studiebesök för byggprojekt ordnas också till svenskspråkiga områden i Finland och i Norden	Studiebesök har ordnats inom Norden.	x		

Verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning

Mål	Kommentarer/åtgärder	Förverkligades	Förverkligades delvis	Förverkligades inte
Lockande av tvåspråkig arbetskraft uppmärksammas	En rekryteringskampanj genomfördes på finska och svenska och en del arbetsplatsannonser publicerades på finska och svenska, men stadens tvåspråkighet nämns sällan i rekryteringen.		X	
Det informeras mera om språktillägg och eventuellt språkbrukstillägg	Det har publicerats nyheter för personalen om språktillägg samt skapats en skild sida om det på stadens intranet. Språkbrukstillägg är inte i användning.	X		

Social- och hälsovårdens verksamhetsområde

Mål	Kommentarer/	Förverkl	Förverkligades	Förverkligades
-----	--------------	----------	----------------	----------------

	åtgärder	igades	delvis	inte
Fortbildning erbjuds till personalen där språktillägg och de lagliga skyldigheterna om att erbjuda finsk- och svenskspråkig service behandlas	Personalen erbjöds fler språkkurser och möjligheter att stärka sina språkkunskaper, men informeringen om språktilläggen skedde inte i samband med fortbildning.		X	